

การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4*

THE ADMINISTRATION OF STUDENT ASSISTANCE SYSTEMS OF
SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER NAKHONRATCHASIMA
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 4

สุวารี ดอนจั้งหรีด¹, กรองทิพย์ นาควิเชตร² และ วิภาส ทองสุทธิ³

Suwaree Donchangreed¹, Krongtip Nakvichat² and Vipass Thongsuddhi³

¹⁻³วิทยาลัยนครราชสีมา

¹⁻³Nakhon Ratchasima College, Thailand

Corresponding Author's Email: 650401320100@nmc.th.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาระดับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4 2) เปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4 จำนวน 320 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน และสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94 สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการทดสอบค่าที และค่าเอฟ

* Received 1 September 2024; Revised 25 September 2024; Accepted 26 October 2024

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนครูผู้ที่มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จำแนกตามระดับการศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4 ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริม และพัฒนา นักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการส่งต่อ

คำสำคัญ: การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน , ผู้บริหารสถานศึกษา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4

Abstract

This research aimed to 1) study the level of student care system administration of school administrators under the Office of the Basic Education Commission, Nakhon Ratchasima Area 4 2) compare the student care system administration of school administrators under the Office of the Basic Education Commission, Nakhon Ratchasima Area 4 classified by position, education level, and size of the school and 3) study the development guidelines for student care system administration of school administrators under the Office of the Basic Education Commission, Nakhon Ratchasima Area 4 The population used in this research was 320 school administrators and teachers in basic education

schools under the Office of the Basic Education Commission, Nakhon Ratchasima Area 4. The sample size was determined according to the table of Krejci and Morgan and stratified random sampling. The research instrument was a 5-level rating scale questionnaire with a reliability of 0.94. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test.

The research results found that

1. The administration of the student care system by school administrators under the Office of the Nakhon Ratchasima Educational Service Area 4 was at a high level overall.

2. The results of the comparison of the administration of the student care system by school administrators under the Office of the Nakhon Ratchasima Educational Service Area 4 according to the opinions of personnel classified by position found that school administrators and teachers who had opinions on the administration of the student care system by school administrators under the Office of the Nakhon Ratchasima Educational Service Area 4 classified by position were not different overall.

3. The results of the comparison of the administration of the student care system by school administrators under the Office of the Nakhon Ratchasima Educational Service Area 4 classified by education level were not different overall and in each aspect.

4. The results of the comparison of the administration of the student care system by school administrators under the Office of the Nakhon Ratchasima Educational Service Area 4 classified by the size of the school were not different overall and in each aspect.

5. Guidelines for developing the administration of the student care system by school administrators under the Office of the Nakhon Ratchasima Educational Service Area 4 consist of 5 aspects: knowing students individually In

terms of student screening, student promotion and development, problem prevention and resolution, and referral

Keywords: Student support system management, educational institution administrators, offices Nakhon Ratchasima Educational Service Area 4

บทนำ

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มุ่งเน้นให้สถานศึกษาจัดระบบงานและกิจกรรมในการแนะแนวให้คำปรึกษา ฝึกอบรมนักเรียนนักศึกษาและผู้ปกครองตลอดจนเฝ้าระวังความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษา เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความประพฤติ ที่เหมาะสม มีความรับผิดชอบ เป็นคนดี มีวินัย เรียนรู้ได้ด้วยตนเองดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า ใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างสงบสุข (บทบัญญัติด้านการศึกษาตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยราชกิจจานุเบกษา 6 เมษายน 2560 เล่ม 130) การศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาบุคคลให้มีความเจริญก้าวหน้า งามงาม ทั้งทางร่างกาย จิตใจอารมณ์ สังคม วัฒนธรรม และสติปัญญาในบุคคล โรงเรียนหรือสถานศึกษาจึงมีส่วนในการรับผิดชอบต่อดูแลช่วยเหลืออบรมสั่งสอน ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม อีกทั้งมีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อการพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2553)

เด็กและเยาวชนไทยในยุคปัจจุบันได้รับผลกระทบจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งด้านเศรษฐกิจ สภาพแวดล้อมในสังคม ทำให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น ไม่ชอบมาโรงเรียน ไม่เคารพกฎระเบียบของโรงเรียน ติดสิ่งเสพติด พฤติกรรมก้าวร้าว พุดจาไม่สุภาพ ครอบครัวยุคใหม่ไม่มีเวลาดูแลลูกหลานอย่างใกล้ชิด เด็กเยาวชนขาดความอบอุ่น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดความมุ่งหมาย และหลักการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ คุณธรรม และจริยธรรม ร่วมใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้พัฒนาตนเองได้ และผู้เรียนสำคัญที่สุด ต้องจัดการเรียนรู้ให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การให้ความดูแลและช่วยเหลือผู้เรียนต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคน ร่วมสร้างความเข้มแข็งแก้ปัญหาและส่งเสริมผู้เรียนตามความแตกต่าง

ระหว่างบุคคล มีครูที่ปรึกษาเป็นผู้ดำเนินการประสานความร่วมมือกับบุคคลทั้งภายในและภายนอก รวมทั้งสนับสนุนส่งเสริมป้องกัน และแก้ไขปัญหาให้ผู้เรียนได้ค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนให้เหมาะสมตามช่วงวัย เน้นหลักการจัดการศึกษาทั่วทุกพื้นที่ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา 2550)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4 (แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2566) กำหนดแนวทางพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ ดังนี้ 1 พัฒนาเครือข่ายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพและให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ 2 พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้แข็งแกร่ง เพื่อรับรองการจัดการศึกษาฟรี 15 ปี และกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ มีการวางแผนที่ชัดเจน แต่การดำเนินงานในเรื่องดังกล่าวของครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 4 ยังประสบปัญหาและอุปสรรคด้านการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนหลายประการด้วยกัน เช่น ลักษณะงานหรืออาชีพของผู้ปกครองส่วนใหญ่ นั้น ประกอบอาชีพรับจ้างตามโรงงานอุตสาหกรรม ทำให้นักเรียนขาดความอบอุ่น ตลอดจนขาดการอบรมดูแลเอาใจใส่ในด้านต่าง ๆ จากผู้ปกครอง ทำให้นักเรียนมีปัญหาด้านการเรียนและมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4 เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะใช้เป็นแนวทางพัฒนา ส่งเสริมการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมุ่งการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน การป้องกัน ช่วยเหลือนักเรียน และการส่งต่อนักเรียนใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิผลยิ่งขึ้น สามารถดูแลช่วยเหลือ นักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นคนดี มีคุณภาพและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4

2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา

3. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4

สมมติฐานการวิจัย

1. บุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4 แตกต่างกัน

2. บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4 แตกต่างกัน

3. บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 4 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1,917 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมาเขต 4, 2565: 9)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 320 คน กำหนดขนาดโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607-610) และได้โดยการสุ่มแบ่งชั้น (stratified random sampling) ตามตำแหน่ง ระดับการศึกษาและขนาดของสถานศึกษา

3. ผู้ให้ข้อมูลแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 คือ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลงานดี ผ่านการประเมิน สมศ.รอบ 4 ในระดับดี หรือได้รับรางวัลเกี่ยวกับการบริหารที่เป็นเลิศ (Best Practice) จำนวน 7 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิจัยเพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4 ในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอนประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

2. การวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4 ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ศึกษาเอกสารงานและงานวิจัยเกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, 23) เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม แบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ และปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านเพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การวิจัยเพื่อศึกษาระดับการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4 ในครั้งนี้ ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1.1 ขอนหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมาเขต 4

1.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมา ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

1.3 ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง และทาง Google Form

2. เครื่องมือที่ใช้แบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4 ผู้วิจัยออกหนังสือขออนุญาตการเก็บรวบรวมข้อมูลนัดหมายวันและเวลาสัมภาษณ์ ใช้เวลาสัมภาษณ์ประมาณ 10-15 นาที

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิจัยเพื่อศึกษาระดับการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา และเปรียบเทียบระดับแนวทางการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ในครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับตำแหน่ง ระดับการศึกษาและขนาดของสถานศึกษาของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

1.2 วิเคราะห์แนวทางพัฒนาการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 4 ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2557 : 4) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4 จำแนกตาม
ตำแหน่ง และระดับการศึกษาโดยใช้ค่า t – test (Independent samples)

1.4 วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4 จำแนกตามขนาด
ของสถานศึกษาโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดยใช้ F-test (One way
ANOVA)

1.5 วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4
โดยวิเคราะห์ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และการวิเคราะห์เชิงพรรณนา
(Descriptive analysis)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาการบริหารงานระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4
โดยวิเคราะห์ความถี่และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ สรุปเป็นความเรียง

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ การบริหารงานระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต
4 โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้าน ที่	รายการ	ระดับปฏิบัติ		แปลผล	อันดับที่
		\bar{x}	S.D.		
1	ด้านการรู้จักนักเรียนเป็น รายบุคคล	4.46	0.08	ระดับมาก	4
2	ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.51	0.09	ระดับมากที่สุด	1
3	ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน	4.48	0.07	ระดับมาก	3
4	ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา	4.48	0.07	ระดับมาก	3
5	ด้านการส่งต่อ	4.50	0.16	ระดับมาก	2
ภาพรวม		4.49	0.55	ระดับมาก	

จากตารางที่ 1 แสดงว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา ปรากฏดังตารางที่ 2- 4

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อ การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้าน ที่	รายการ	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		t	p-value
		สถานศึกษา					
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1	ด้านการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล	4.48	0.09	4.45	0.08	2.03*	0.04
2	ด้านการคัดกรอง นักเรียน	4.51	0.10	4.51	0.09	0.18	0.85
3	ด้านการส่งเสริมและ พัฒนานักเรียน	4.49	0.09	4.48	0.06	0.54	0.58
4	ด้านการป้องกันและ แก้ไขปัญหา	4.50	0.11	4.48	0.06	0.14	0.15
5	ด้านการส่งต่อ	4.52	0.16	4.49	0.17	0.91	0.36
ภาพรวม		4.48	0.05	4.48	0.05	1.82	0.06

จากตารางที่ 2 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากกว่าครูผู้สอน

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อ การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้าน ที่	รายการ	ระดับ		สูงกว่าระดับ		t	p-value
		ปริญญาตรี		ปริญญาตรี			
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1	ด้านการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล	4.45	0.08	4.47	0.08	-1.69	0.09
2	ด้านการคัดกรอง นักเรียน	4.51	0.09	4.51	0.10	-0.23	0.81
3	ด้านการส่งเสริมและ พัฒนานักเรียน	4.48	0.06	4.48	0.08	-0.42	0.67
4	ด้านการป้องกันและ แก้ไขปัญหา	4.48	0.06	4.49	0.10	-1.21	0.22
5	ด้านการส่งต่อ	4.50	0.17	4.50	0.16	-0.47	0.63
ภาพรวม		4.48	0.05	4.49	0.53	-1.31	0.19

จากตารางที่ 3 แสดงว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือ
 นักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4
 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อ การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4 จำแนกตาม
 ขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้าน ที่	รายการ	ขนาดของสถานศึกษา					
		เล็ก		กลาง		ใหญ่	
		\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
1	ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.46	0.87	4.47	0.85	4.45	0.89
2	ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.52	0.96	4.51	0.99	4.51	1.00
3	ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเรียน	4.48	0.70	4.48	0.80	4.48	0.69
4	ด้านการป้องกันและแก้ไข้ปัญหา	4.48	0.75	4.48	0.92	4.48	0.65
5	ด้านการส่งต่อ	4.49	1.67	4.50	1.68	4.50	1.71
ภาพรวม		4.49	0.55	4.49	0.53	4.48	0.56

จากตารางที่ 4 แสดงว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4 โดยการสำภาษณ์ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผู้บริหารที่มีผลงานดี ได้แก่ ผ่านการประเมิน สมศ. รอบ 4 ในระดับดี หรือได้รับรางวัลเกี่ยวกับการบริหารที่เป็นเลิศ (Best Practice) จำนวน 7 คน ผลการวิเคราะห์แต่ละด้านดังนี้

1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายให้ครูประจำชั้นดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียน และเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล และเพื่อให้ผู้ปกครองได้พบปะกับครูประจำชั้นเพื่อเก็บข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน และรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และใช้เทคนิควิธีการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนอย่างถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ ที่จะสามารถนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนได้ต่อไป

2) ด้านการคัดกรองนักเรียน ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีระบบคัดกรองนักเรียนตามเกณฑ์การคัดกรอง โดยครูประจำชั้นใช้เครื่องมือในการคัดกรองนักเรียน เป็นการพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน เพื่อการจัดกลุ่มนักเรียน โดยใช้เครื่องมือ SDQ ในการตรวจสอบ เช่น แบบประเมินตนเอง (SDQ) (ฉบับนักเรียนประเมินตนเอง) เพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 3

กลุ่มคือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ซึ่งโรงเรียนต้องให้ความช่วยเหลือป้องกันหรือแก้ไข ปัญหาตามแต่กรณี และควรมีคณะกรรมการกำกับติดตาม และคณะกรรมการในการคัดกรอง เพื่อให้มีรายละเอียดในการคัดกรองมากขึ้น

3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ผู้บริหารควรควรมองให้ความสำคัญต่อ ศักยภาพในด้านต่าง ๆ ตามที่ครูได้คัดกรอง และมีการส่งเสริมอย่างหลากหลายตามความสามารถความถนัดและความสนใจของนักเรียน แต่การส่งเสริมและพัฒนานักเรียนจะต้องมีการ ประชุมผู้ปกครองร่วมกับจัดกิจกรรมโฮมรูมให้ผู้นเรียนอย่างต่อเนื่อง

4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ผู้บริหารควรดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกัน หลากหลายรูปแบบ เช่น ด้านการเรียน ด้านการทะเลาะวิวาท ด้านความปลอดภัย โดย มอบหมายครูประจำชั้นเป็นผู้ดูแลและพบปะนักเรียน เมื่อครูที่ปรึกษาได้ข้อมูลเกี่ยวกับการ ดูแลและนำมาแก้ไขปัญหา และมีการป้องกันให้ความรู้โดยครูแด พระครูฝ่ายสงฆ์ และมี โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพภายในตำบล และมีเครือข่ายในการป้องกันดูแลความปลอดภัย เช่น มูลนิธิยาเสพติด ควรดำเนินการให้เกิดความเอาใจใส่ในการป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน

5) ด้านการส่งต่อ ผู้บริหารควรสร้างเครือข่ายการส่งต่อนักเรียน ประกอบไปด้วย ครูแนะแนว หน่วยงานสาธารณสุข หน่วยงานปกครองท้องถิ่น ชุมชน โดยมีครูที่ปรึกษาทำหน้าที่ ประสานงานกับหน่วยงานดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความพร้อม และหากเกิดปัญหา ดังกล่าวขึ้นจริง ผู้บริหารดำเนินการชี้แจงให้นักเรียนทราบเพื่อให้นักเรียนเข้าใจถึงความจำเป็น ในการส่งต่อ ครูผู้สอนรักและมีความเอาใจใส่นักเรียน ใช้คำพูดที่สร้างสรรค์และนุ่มนวล ป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียม

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัย เรื่อง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถาน ศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4 ผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญที่นำมา อภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้าน

การคัดกรองนักเรียน รองลงมาคือ ด้านการส่งต่อ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ครูเอาใจใส่ และให้ความสำคัญในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และมีความตระหนักต่อผู้เรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฤทธิ์ธวัช ภู่อ่างค์ (2563) ที่ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่พบว่า ความต้องการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีระดับความต้องการสูงสุด คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านที่มีระดับความต้องการต่ำสุด คือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน และยังสอดคล้องกับ จิระนันท์ นนทะบุตร (2564) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยประยุกต์ใช้ แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ที่พบว่า สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และจัดลำดับความต้องการของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา

2. การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครราชสีมาเขต 4 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาและครูขาดความเข้าใจในวิธี และกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างแท้จริง ส่งผลให้ไม่สามารถดำเนินงานตามกระบวนการขั้นตอนที่วางแผนไว้ได้ อีกทั้งบริบทของแต่ละโรงเรียนมีความแตกต่างกัน ทั้งด้านขนาดของโรงเรียนถิ่นที่อยู่อาศัย ชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ ส่งผลต่อสังคมรอบข้างของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญเนตร มุลทองจาด (2564) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การ

ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี ที่พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันพบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับ ผล พรหมทอง (2555) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศสวนกุหลาบวิทยาลัยพุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ที่พบว่า ข้าราชการครูโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย พุมธานี ที่เพศตำแหน่ง อายุราชการ และวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3. การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4 จำแนกตามระดับการศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ผู้บริหาร ครูและบุคลากรมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเหมือนกัน และให้ความสำคัญกับการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมีการประสานงานที่ดีและระหว่างครูกับผู้ปกครอง เพื่อจะได้ดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีความสุข สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร สอดคล้องกับงานวิจัยของ พุฒิพงษ์ แก้วบุตร (2562) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานกิจการนักเรียนตามมาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2560 (ปรับปรุง พ.ศ.2562) ของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ในสหวิทยาเขตนครหาดใหญ่ ที่พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษในสหวิทยาเขตนครหาดใหญ่ ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับ ขวัญเนตร มูลทองจาด (2564) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี ที่พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันพบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

4. การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ครูทุกคนปฏิบัติตาม นโยบายและแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมาเขต 4 โดยการเสริมสร้างกระบวนการทักษะและพัฒนาศักยภาพ

นักเรียนอย่างเป็นระบบและรอบด้าน เพื่อให้นักเรียน สามารถรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้นและ แก้ไขปัญหาได้อย่างทันท่วงที สอดคล้องกับงานวิจัยของ นูรมาน พิทักษ์สุขสันต์ (2564) ที่ได้ ศึกษาเรื่อง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสายบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปัตตานี เขต 3. ที่พบว่า เปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสายบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตามเพศตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกันยกเว้น ด้านการคัดกรองนักเรียนและด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหา พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และยังสอดคล้องกับ สิทธิพร ธรรมปรีชา และ อุไร สุทธิแย้ม (2565) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในกลุ่มสหวิทยา เขตเมืองชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 1 ที่พบว่า ครูที่มีขนาดของโรงเรียนแตกต่างกัน มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูใน กลุ่มสหวิทยาเขตเมืองชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่มีความแตกต่างกัน

5. แนวทางการพัฒนา การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4 มีดังนี้

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โรงเรียนควรจัดตารางการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามแผนงานระบบดูแลช่วยเหลือที่ชัดเจน มีการจัดกระทำข้อมูลนักเรียนให้ทันต่อการนำไปใช้ข้อมูล และรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนิตา ศุภรสุนทร (2562) ที่ได้ศึกษา เรื่องการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเฉลิมพระเกียรติ (พิบูลบำรุง) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เทิดศักดิ์ ยะยอง (2562) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านดอยคำอำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่โดยใช้กระบวนการบริหารงานวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง

2. ด้านการคัดกรองนักเรียน โรงเรียนควรมีจัดการคัดกรองนักเรียนด้วยวิธีที่หลากหลาย ทำความเข้าใจการใช้เครื่องมือคัดกรองและแปลผล รวมถึงควรมีการดำเนิน

การรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ และสถานศึกษาควรให้การสนับสนุน ส่งเสริมในการให้ครูและบุคลากรให้การอบรม สัมมนาเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ เพื่อนำ ความรู้มาใช้ในการคัดกรองนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ อดิ นันดา สิงห์แก้ว (2562) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้วงจร PDCA : กรณีศึกษา โรงเรียนวัดป่าตึงห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูนและสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ชัชวาล จำแนกวุธ (2564) ที่ได้ศึกษาเรื่องแนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดประดู่ทรงธรรมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1

3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน โรงเรียนควรมีการสำรวจความต้องการด้าน ความสามารถของนักเรียนเพื่อการหาแนวทางร่วมกัน ในการจัดกิจกรรมเน้นการมีส่วนร่วมวางแผนการส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ โดยจัดกิจกรรมที่หลากหลายแก่นักเรียน และกำหนดแนวทางในการดำเนินกิจกรรมให้ความรู้ทำความเข้าใจกับครู ครูที่ปรึกษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันและส่งเสริมความเข้าใจอันดี รวมถึงมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักเรียน เพื่อสร้างความอบอุ่นเป็นกันเองทั้งด้านร่างกายและจิตใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธิดา พงษ์สวัสดิ์ (2561) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญเนตร มูลทองจาด (2564) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี

4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน โรงเรียนควรมีการพัฒนาครูให้มีความรู้ มีทักษะและเทคนิคในการให้คำปรึกษา เบื้องต้นกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม มีการใช้หลักจิตวิทยาในการให้คำปรึกษามีการจัดกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหานักเรียน โดยตรง และขอความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน อาศัยความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเป็นไปตามเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วุฒิพงษ์ พันทิวา (2563) ที่ได้ศึกษาเรื่อง สภาพ ปัญหา และแนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ แพรพลอย พัฒนะแสง (2565) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3

5. ด้านการส่งต่อนักเรียน โรงเรียนควรมีการกำหนดเกณฑ์การแบ่ง การแยกนักเรียนให้ชัดเจนและบันทึกข้อมูลตามขั้นตอนและกระบวนการ และส่งเสริมครูให้ความสำคัญในการส่งต่อ มีการขอความร่วมมือ ประสานงานกับครูที่ช่วยเหลือนักเรียน ระหว่าง ครูแนะแนว ครูฝ่ายกิจการนักเรียน และการปฏิบัติงานของฝ่ายกิจการนักเรียน ให้เป็นไปตามระเบียบของโรงเรียน เมื่อพบปัญหานักเรียนครูที่ปรึกษาควรประสานกับหน่วยงานภายในสถานศึกษา ทั้งภายในและภายนอก เพื่อสามารถช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเต็มที่ ก่อนที่จะส่งต่อภายนอกต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตรพร สุทธิสาร (2562) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 1 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฤทธิชัย ภู่อ่าง (2563) ที่ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัยเรื่อง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4 ทำให้ผู้วิจัยทราบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะมีประสิทธิภาพได้นั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีบทบาทสำคัญ คือ การส่งเสริมและสนับสนุน การพัฒนาบุคลากร มีความเป็นผู้นำ ประสานสัมพันธ์ การนิเทศติดตามและประเมินผลมาใช้ บริหารจัดการดำเนินงานขับเคลื่อนควบคู่ไปกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ด้าน คือ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนา 4) การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข 5) การส่งต่อ ภายในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นคนดี มีความรู้ และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4 ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้าน

มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 2 ด้านการคัดกรองนักเรียน รองลงมา คือ ด้านที่ 5 ด้านการส่งต่อด้านที่ 3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน และด้านที่ 4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านที่ 1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

2. ผลจากการเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4 ตามความคิดเห็นของบุคลากร จำแนกตามตำแหน่งพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีความคิดเห็นต่อ การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากกว่าครูผู้สอน

3. ผลเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4 จำแนกตามระดับการศึกษาพบว่าโดยภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4 พบว่าในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน คือ ด้านรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริม นักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน และด้านการส่งต่อด้านที่ 1 ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะแนวทางพัฒนาของโรงเรียน ดังนี้

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูที่ปรึกษา ควรมีการบันทึกการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน รวมถึงความต้องการและปัญหาของนักเรียนด้านการเรียน โดยมีการกำหนดและมอบหมายให้ครูที่ปรึกษามีการสำรวจปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนให้ตรงตามความเป็นจริง และเพื่อให้การแก้ไขปัญหาถูกต้องตรงตามเป้าหมาย

2. ด้านการคัดกรองนักเรียน ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูที่ปรึกษา มีการคัดกรองนักเรียนเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ควรมีการประชุมผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยอาศัยความร่วมมือในการให้ข้อมูลจากทุกภาคส่วน และดำเนินการสรุปผลการคัดกรองนักเรียน ด้วยการจัดบันทึกการดำเนินงานให้ชัดเจน เพื่อเป็นประโยชน์ในการค้นหาข้อมูลเบื้องต้นที่มีประสิทธิภาพ และตรงตามเป้าหมายที่ต้องการ

3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาครู และบุคลากรทางการศึกษาประชุมปรึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครอง และจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครอง ให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการหาแนวทางการส่งเสริม สนับสนุน การจัดกิจกรรมให้นักเรียนตอบสนองความถนัดและความต้องการของผู้เรียนอย่างรอบด้าน เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถอย่างเต็มศักยภาพ

4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา สถานศึกษาประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชนเพื่อป้องกันแก้ไข ปัญหาของนักเรียน และสร้างความตระหนักให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญและดำเนินการอย่างเคร่งครัดในเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน และจัดให้มีการส่งเสริมการพัฒนาความรู้ของบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีความรู้ที่ทันสมัยเพียงพอที่จะต่อยอดการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5. ด้านการส่งต่อ สถานศึกษา ควรสร้างความตระหนักให้ความรู้ คำแนะนำ วิธีการดำเนินการ แก่ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาที่จะเป็นผู้ประสานความร่วมมือกับครูแนะแนวฝ่ายปกครอง เพื่อส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปแก้ไขทั้งภายในและการส่งต่อภายนอกพร้อมอธิบายเหตุผลความจำเป็นที่ส่งต่อนักเรียนมีปัญหาไปรับการช่วยเหลือแก้ไขปัญหา และมีการเขียนบันทึก และรายงานผลอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับติดตามนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้งติดต่อประสานงานกับทุก ฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการดูแลนักเรียนอย่างเป็นระบบรอบด้าน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัย เรื่อง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการปรับปรุง พัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ

2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการนิเทศ กำกับ ติดตามผลการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผล

3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 4

เอกสารอ้างอิง

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2551). รวมกฎหมาย พระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. 2551. แบบหนังสือ, 57(16).

ขวัญเนตร มูลทองจาด. (2564). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี. ใน การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

จิระนันท์ นนทะบุตร. (2564). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยประยุกต์ใช้ แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. วิทยาลัยมหาสารคาม.

จิตราพร สุทธิสาร. (2562). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ชัชวาล จำแนกภู. (2564). แนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดประดู่ทรงธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

นุรมาน พิทักษ์สุขสันต์. (2564). การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสายบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปัตตานี เขต 3. ใน ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

พุดมิงศ แก้วบุตร. (2565). การบริหารงานกิจการนักเรียนตามมาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ.2560 (ปรับปรุง พ.ศ.2562) ของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ในสหวิทยาเขตนครหาดใหญ่. ใน สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

- ผล พรหมทอง. (2555). ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศสวนกุหลาบวิทยาลัยปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. ใน สารนิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- ฤทธิ์ธัชชัย ภู่อ่าง. (2563). แนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ธนิตา ศุภรสุคนธ์. (2562). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเฉลิมพระเกียรติ (พิบูลบำรุง). ใน ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2561) บทบัญญัติ ด้านการศึกษาตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยราชกิจจานุเบกษา 6. เอกสารวิชาการ, 60(130),
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรื. (2560) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2553). แบบหนังสือ, 58(6).
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 4. (2566) แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565. แบบหนังสือ, 66(9).
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560). แบบหนังสือ, 6(9)
- Chiranan Nontaboot. (2 0 2 1). The Development of Guidelines for the Implementation of the Student Care System by Applying the Concept of A Professional Learning Community for Educational Institutions Surin Secondary Educational Service Area Office.
- Itthichai Poosamang. (2020). Guidelines for the development of the student caring and support operation systems schools under the office of secondary educational service area office 3, Phranakhon Si Ayutthaya.